

Sygn. akt I C 1828/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2020 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Małgorzata Smulewicz

Protokolant: Łukasz Skolmowski

po rozpoznaniu w dniu 8 stycznia 2020 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa Instytutu (...) z siedzibą w W.

przeciwko (...) sp. z o.o. z siedzibą w P.

o zapłatę

I. powództwo oddała;

II. zasądza od powoda Instytutu (...) z siedzibą w W. na rzecz pozwanego (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. kwotę (...) (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych, tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt: I C 1828/19

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 23 lipca 2018 roku (data nadania) Instytut (...) w W., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wniósł o zasądzenie nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym od pozwanej (...). o.o. z siedzibą w P. kwoty 49 337,76 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 7 marca 2018 roku do dnia zapłaty. Nadto, pełnomocnik domagał się w imieniu powoda zasądzenia na jego rzecz od pozwanej spółki kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pełnomocnik podniósł, iż strony łączyła umowa z dnia 1 czerwca 2017 roku na realizację umówionej usługi, zgodnie zaś z jej postanowieniem § 9 ust. 1 pkt 3 w zw. z § 3 ust. 8 pkt 1, strona powodowa nalicza karę umowną w wysokości 1% umówionego wynagrodzenia w kwocie 53 628 złotych, za każdą godzinę opóźnienia w usuwaniu przez stronę pozwaną błędu, polegającego na braku dostępu do systemu. W ocenie strony powodowej stan braku realizacji obowiązków umownych w niniejszej sprawie trwał łącznie 217 godzin, co daje kwotę 49 337,76 złotych kary umownej. Pozwana spółka wezwana do zapłaty wniosowała o zmniejszenie kary umownej, co nie znalazło uzasadnienia strony powodowej. (pozew, k. 2 – 3, pismo, k. 24)

Referendarz sądowy Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie I Wydział Cywilny wydał w dniu 4 lutego 2019 roku, w sprawie o sygn. akt (...) nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, orzekając zgodnie z żądaniem pozwu. (nakaz zapłaty, k. 27)

W sprzeciwie od powyższego nakazu zapłaty z dnia 2 kwietnia 2019 roku (data nadania) (...) o.o. z siedzibą w P., reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika zaskarżyła go w całości, równocześnie wnosząc o oddalenie

powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu pełnomocnik zakwestionował powstanie przesłanek naliczenia kary umownej przez powoda z uwagi na to, że usterka która powstała w działaniu systemu nie stanowiła podstawy do naliczenia kary umownej. W szczególności strona pozwana wskazywała, iż błędy na poziomie rejestracji konta wnioskodawcy w systemie nie stanowią podstawy do naliczania kar umownych za opóźnienie w usunięciu tych błędów. W ocenie strony pozwanej nie może ona uznać zobowiązania, które nie istnieje co do zasady. Nadto, pozwana spółka zaprzeczyła jakoby czas usuwania usterki trwał dłużej niż 77 godzin. (sprzeciw, k. 31 – 38)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Instytut (...) w W. (zamawiający) zawarł w dniu 1 czerwca 2017 roku ze (...) o.o. z siedzibą w P. (wykonawca) umowę o numerze (...).

Stosownie do § 1 na mocy ww. umowy przedmiotem umowy była realizacja na rzecz zamawiającego świadczeń związanych z przygotowaniem, dostarczeniem, wdrożeniem i utrzymaniem (...), zwanego dalej (...).

Zgodnie z § 3 ust. 7, od daty podpisania protokołu odbioru uruchomienia Systemu bez zastrzeżeń, Wykonawca udziela gwarancji na (...) i w ramach gwarancji jest zobowiązany do usuwania błędów funkcjonowania Systemu zgłoszonych przez Zamawiającego, odpowiednio:

- 1) w ciągu 12 godzin od momentu zgłoszenia błędu uniemożliwiającego pracę Systemu, zgodnie z parametrami opisanymi w ust. 8;
- 2) w ciągu 3 dni roboczych od momentu zgłoszenia błędu, który nie powoduje wstrzymania pracy Systemu;
- 3) w ciągu 3 godzin od momentu zgłoszenia błędu uniemożliwiającego pracę Systemu, zgodnie z parametrami opisanymi w ust. 8, jeżeli błąd nastąpi w ciągu trzech ostatnich dni każdego z naborów.

Zgodnie zaś z § 3 ust. 8 przez błąd uniemożliwiający pracę Systemu rozumie się: 1) brak dostępu do Systemu, tj. brak możliwości zalogowania się przez użytkowników, o ile liczba użytkowników korzystających w tym momencie z Systemu nie jest wyższa od określonej w ust. 2;

- 2) brak możliwości wypełnienia elektronicznych formularzy wniosków w Systemie przez zalogowanych użytkowników;
- 3) brak możliwości składania elektronicznych formularzy wniosków w Systemie przez zalogowanych użytkowników;
- 4) brak możliwości podpisania podpisem elektronicznym formularzy wniosków w Systemie przez zalogowanych użytkowników;
- 5) brak możliwości wydrukowania formularzy wniosków w Systemie przez zalogowanych użytkowników.

§ 8 ust. 1 określił wynagrodzenie za realizację przedmiotu umowy, wskazując, iż całkowite maksymalne wynagrodzenie wynosi 59 600 złotych netto + 23% podatku VAT w kwocie 13 708 złotych. Za wykonanie przedmiotu umowy, o którym mowa w § 1 ust. 2 pkt 5 Wykonawcy przysługuje wynagrodzenie miesięczne w wysokości 4 920 złotych brutto, w tym podatek VAT.

Stosownie do § 9 ust. 1 zamawiający mógł naliczyć kary umowne:

- 1) w wysokości 30% wynagrodzenia, o którym mowa w § 8 ust. 1 w przypadku niezrealizowania któregokolwiek etapu przedmiotu umowy w terminie ustalonym przez strony;

2) w wysokości do 10% wynagrodzenia, o którym mowa w § 8 ust. 3 w przypadku błędu uniemożliwiającego pracę w Systemie przez użytkowników, w okresie ostatnich trzech dni każdego z naborów, w trakcie trwania umowy, pod warunkiem, że błąd uniemożliwiający pracę Systemu nastąpi w dniu roboczym pomiędzy godz. 8.00 a 18.00, jednorazowo przez okres dłuższy niż 3 godziny lub łącznie przez ostatnie 3 dni przez okres dłuższy niż 9 godzin; 3) w wysokości 1% wynagrodzenia, określonego w § 8 ust. 1 za każdą godzinę w przypadku opóźnienia w usuwaniu przez wykonawcę błędów określonych w § 3 ust. 8.

(dowód: umowa wraz z załącznikiem, k. 4 – 9)

W czasie trwania umowy, w dniu 27 listopada 2017 roku doszło do usterki w działaniu Systemu tj. błędu na poziomie rejestracji konta przez wnioskodawców w systemie, co zgłaszały osoby, które podejmowały próby rejestracji i założenia kont. Pojawiające się trudności polegały na braku możliwości ukończenia procesu rejestracji. Po wprowadzeniu danych niezbędnych do założenia konta, wysyłany był link aktywacyjny, którego uruchomienie nie kończyło rejestracji konta, bowiem nie aktywowało konta. W dniu 29 listopada 2017 roku, godz. 15:12 Instytut (...) w W., zgłosił (...) o.o. z siedzibą w P. nieprawidłowości w działaniu systemu za pośrednictwem wiadomości e-mail. Strony wymieniły liczną korespondencję mailową. O usunięciu problemu spółka poinformowała Instytut za pośrednictwem wiadomości e-mail w dniu 2 grudnia 2017 roku, godz. 20:12. (okoliczności bezsporne, dowód: wydruk e-mail, k. 67 – 69, k. 94 – 123)

W czasie usuwania problemów wykonawca podjął działania mające na celu doprowadzenie do usunięcia usterki oraz umożliwienia bieżącej obsługi klientów w trakcie trwania awarii. W czasie usuwania problemów Wykonawca podejmował działania, które zapewniały uchylenie skutków usterki poprzez manualne uruchamianie kont klientów Zamawiającego. Podjęte przez spółkę działania umożliwiły rejestrację wnioskodawców w systemie. Instytut, ani podmioty rejestrujące się nie poniosły szkody w związku z zaistniałą awarią, w szczególności nie pozbawiły możliwości składania przez nie wniosków w terminie, o uzyskanie dotacji. (okoliczności bezsporne, dowód: wydruk, k. 70 – 77, 64 – 66, 49 – 63v)

Pismem datowanym na 20 lutego 2018 roku Instytut (...) w W., wezwał (...) o.o. z siedzibą w P. do zapłaty naliczonej przez Instytut kary umownej w wysokości 49 337,76 złotych w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wezwania wraz z ustawowymi odsetkami od dnia następującego po siedmiodniowym terminie do uiszczenia należności do dnia zapłaty. Instytut (...) w W. wskazał w niniejszym piśmie na problemy z możliwością zalogowania się przez użytkowników do (...) od dnia 27 listopada 2017 roku, godz. 14:26 do dnia 2 grudnia 2017 roku, godz. 20:22 – 125 godzin, nadto wskazał, iż błąd utrzymywał się przez kolejne 92 godziny. (dowód: wezwanie, k. 13 – 13v)

Pismem datowanym na 6 marca 2018 roku, (...)

Sp. o.o. z siedzibą w P. wniosła o zmniejszenie nałożonej przez zamawiającego kary umownej i ustalenie jej wysokości na kwotę 5 363 złotych, stanowiącą 10% wartości całkowitego maksymalnego wynagrodzenia Wykonawcy określonego w umowie. (dowód: pismo, k. 10 – 12)

Dokonując ustaleń faktycznych, Sąd oparł się o znajdujące się w aktach sprawy dokumenty. Autentyczność tych dokumentów nie budziła wątpliwości i nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania. Strony niniejszego postępowania nie kwestionowały również prawdziwości przedkładanych dokumentów i ich kserokopii. Kserokopie dokumentów Sąd potraktował jako twierdzenia strony niezaprzeczone przez stronę przeciwną.

Sąd oparł się również na okolicznościach przyznanych przez strony, które zgodnie z art. 229 k.p.c. nie wymagają przeprowadzenia dowodów.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo Instytutu (...) w W. jest niezasadne i jako takie podlegało oddaleniu.

Niniejszym pozwem Instytut (...) w W., domagał się zasądzenia od pozwanej (...). o.o. z siedzibą w P., kwoty 49 337,76 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 7 marca 2018 roku do dnia zapłaty. Żądana

kwota stanowi karę umowną, naliczoną przez powoda na podstawie łączącej strony umowy, której przedmiotem była realizacja na rzecz Instytutu świadczeń związanych z przygotowaniem, dostarczeniem, wdrożeniem i utrzymaniem przez pozwaną spółkę (...). Należy zaznaczyć, iż wskazany system został utworzony celem umożliwienia instytucjom kultury możliwości elektronicznej rejestracji wniosków o dofinansowanie zgłaszanych powodowi jako podmiotowi finansującemu. Strona powodowa opierała swoje żądanie zasądzenia wskazanej w pozwie kwoty, § 9 ust. 1 pkt 3 w zw. z § 3 ust. 8 pkt 1 wskazanej umowy.

Strona pozwana swoje stanowisko oparła na zakwestionowaniu dokonanej przez powoda kwalifikacji błędu – awarii w systemie informatycznym będącym przedmiotem umowy. Pozwany wskazał, iż błędy na poziomie rejestracji konta wnioskodawcy w systemie nie stanowią podstawy do naliczania kar umownych za opóźnienie w usunięciu tych błędów. Wnosił także, ewentualnie o innej zakwalifikowanie awarii, co powoduje iż zasądzona kwota jest mniejsza niż żądana w pozwie lub względnie o zmniejszenie – miarkowanie kary.

Należy zgodzić z argumentacją strony pozwanej, podzielając jej stanowisko.

W pierwszej kolejności - co stanowi istotę sprawy i podstawę jej rozstrzygnięcia - należy stwierdzić, iż powód błędnie zrównuje pojęcie „zarejestrowania się” w systemie informatycznym z „zalogowaniem się” do niego. W ocenie Sądu rozróżnienie tych pojęć nie wymaga wiedzy specjalistycznej, czyli biegłego. Dla każdego przeciętnego użytkownika różnego rodzaju systemów informatycznych wymagających posiadania konta, choćby dokonanie zakupów w sklepie internetowym, jasnym jest, że zalogowanie się do systemu, a więc możliwość korzystania z konta w danym systemie, wymaga uprzedniego założenia takiego konta, co następuje poprzez zarejestrowanie się w systemie, niejako „zapisanie się” do niego. Wówczas tworzy się konto indywidualnego – określonego użytkownika, który następnie, aby móc dokonywać swoich zindywidualizowanych czynności na tymże koncie, musi się uprzednio do zalogować, uzyskując dostęp poprzez podanie loginu i hasła. Należy zauważyć, iż system, o którym mowa w pozwie, działał właśnie w taki sposób. W pierwszej kolejności osoba zainteresowana złożeniem wniosku o dofinansowanie musiała się zarejestrować w systemie, wówczas zostało tworzone dla niej konto, a następnie po aktywowaniu konta, uzyskiwała do niego dostęp i mogła na nim wykonywać dalsze czynności, logując się na nim uprzednio.

Błąd, którego dotyczy żądana pozwem, tytułem kary umownej, kwota w ocenie sądu, nie jest błędem uniemożliwiającym pracę systemu, o którym mowa w § 3 ust. 8 umowy, albowiem nie dotyczył on zalogowanych użytkowników. W toku postępowania nie zostało wykazane, aby użytkownicy posiadający już konto, a zatem użytkujący system po zalogowaniu się, nie mogli w systemie w ramach swojego konta, po zalogowaniu się na nim, podejmować na nim czynności. Błąd, o którym mowa w pozwie, polegał w rzeczywistości na braku możliwości zarejestrowania konta, a właściwie braku możliwości ukończenia procesu rejestracji tj. aktywowania konta, nie zaś zalogowania, albowiem jak wcześniej wskazano, nie ma możliwości zalogowania się do konta, które jeszcze nie zostało utworzone, poprzez uprzednie dokonanie rejestracji. Resumując, błąd nie dotyczył istniejącego konta, tylko procesu rejestracji użytkownika.

Co istotne, w umowie z dnia 1 czerwca 2017 roku - § 3 ust. 8 na którym swoje żądanie opiera strona powodowa w sposób jasny i zrozumiały enumeratywnie wyliczono przez co należy rozumieć błąd uniemożliwiający pracę Systemu. Wprost ze wskazanych postanowień wynika, iż błędy będące podstawą naliczenia kar umownych mają dotyczyć zalogowanych użytkowników tj. osób już funkcjonujących w systemie, posiadających aktywowane konto. Jak wskazano wyżej błąd stanowiący podstawę roszczenia dotyczy zaś nieudanych prób zarejestrowania się osoby niebędącej jeszcze nadto użytkownikiem systemu, skoro nie posiadała jeszcze konta. Z tej przyczyny podstawę roszczenia wskazaną przez powoda należało uznać za nietrafną.

Warto w tym miejscu również wskazać, iż w realiach sprawy należałoby zwrócić uwagę na potencjalną możliwość powołania się na § 9 ust. 1 pkt. 2 – w przypadku wykazania iż błąd obejmował zalogowanych użytkowników tj. błędu uniemożliwiającego pracę w Systemie przez użytkowników, w okresie ostatnich trzech dni każdego z naborów, w trakcie trwania umowy, pod warunkiem, że błąd uniemożliwiający pracę Systemu nastąpi w dniu roboczym pomiędzy godz. 8.00 a 18.00, jednorazowo przez okres dłuższy niż 3 godziny lub łącznie przez ostatnie 3 dni przez okres dłuższy

niż 9 godzin. Jednakże zważyć należy, iż nie zostały wyczerpane wszystkie przesłanki umożliwiające odesłanie do niego. Niewątpliwie, w realiach sprawy nie mamy do czynienia z błędem uniemożliwiającym pracę w systemie przez użytkowników, albowiem osoby uprzednio zalogowane, posiadające aktywne konto w systemie, w sposób bezawaryjny mogły w nim pracować. Problem dotyczył elementu procesu rejestracji użytkowników którzy kont nie posiadali. Co prawda w jednej z wiadomości mailowych (k. 102 – 103) podana była informacja dotycząca zbliżającego się upływu terminu do złożenia wniosku, jednakże problem został rozwiązany 2 grudnia 2017 roku, zaś termin na który wskazywano w mailu upływał 10 grudnia – nie można zatem mówić o terminie ostatnich 3 dni, o którym mowa w ww. postanowieniu.

Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie stwierdza, że zgodnie z treścią przepisu art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Stosownie zaś do treści przepisu art. 3 k.p.c. strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody. Przepis art. 232 k.p.c. stanowi natomiast, że strony zobowiązane są wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne.

Podsumowując, w ocenie Sądu brak podstaw faktycznych do naliczenia kary umownej, na które strona powodowa mogłaby w sposób skuteczny powołać się w niniejszej sprawie, a w konsekwencji, należało oddalić powództwo, jako bezzasadne.

Na marginesie należy wskazać, iż w związku z uznaniem przez Sąd wniesienia powództwa w sprawie za bezzasadne, Sąd nie rozważał ewentualnego wniosku pozwanej o miarkowanie kary umownej, chociaż z należały ocenić, iż jest ona w istocie niewspółmierna do sytuacji faktycznej sprawy. W polu widzenia Sądu pozostaje, iż zaistniała usterka nie pociągnęła za sobą negatywnych konsekwencji dla podmiotów wnioskujących, albowiem każdy z nich został wprowadzony poprawnie do systemu, nadto trwała ona kilka dni, tj. 27 listopada 2017 roku - 2 grudnia 2017 roku. Naliczona kara opiewała zaś niemalże na kwotę wynagrodzenia pozwanej ustalonego w umowie, czego nie można uznać za uzasadnione.

Wobec powyższego Sąd oddalił powództwo w sprawie, o czym orzekł w punkcie I wyroku.

Zgodnie z art. 108 §1 k.p.c. sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji. Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu stanowił przepis art. 98 §1 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W niniejszej sprawie powództwo zostało oddalone w całości, stąd na powodzie – zgodnie z art. 98 §1 k.p.c. – ciąży obowiązek zwrotu przeciwnikowi kosztów.

Z tych przyczyn Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie zasądził od powoda Instytutu (...)

w W. na rzecz pozwanej (...). o.o. z siedzibą

w P. poniesione przez nią koszty procesu w łącznej wysokości 3 617 złotych, na którą to kwotę składa się: wynagrodzenie pełnomocnika procesowego będącego radcą prawnym w wysokości 3 600 złotych (§2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych, w brzmieniu obowiązującym na dzień wniesienia pozwu (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 roku, poz. 265); oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 złotych.

Mając na uwadze powyższe rozważania i na podstawie powołanych przepisów Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie orzekł, jak w sentencji.